

85-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ МАРКА ПИЛИПОВИЧА ОРЗІХА

26 жовтня 2010 р. відзначив 85-річчя з дня народження, 70-річчя трудової та 55-річчя науково-педагогічної діяльності доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права Національного університету «Одеська юридична академія», головний редактор журналу «Юридичний вісник» Марко Пилиповч ОРЗІХ.

Марко Пилипович народився 26 жовтня 1925 р. в Одесі.

Навчався в Одеській спецшколі Військово-повітряних сил СРСР. Закінчив Серпуховське військово-повітряне училище.

Брав участь у бойових діях у складі штурмових авіаційних полків. Учасник штурму міста Радом, визволення міст Лодзь та Варшава, взяття фортеці Кюстрин, міст Штрагард, Наугард, Польцін, завершення розгрому берлінської групи німецьких військ та взяття Берліну.

Після війни проходив військову службу у Німеччині.

У 1954 р. М. П. Орзіх закінчив Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова. Працював у прокуратурі, міліції. Полковник міліції. З 1955 р. — викладач Юридичного інституту (за сумісництвом), з 1968 р. — старший викладач, доцент, професор, завідувач кафедри. Одночасно обіймав посади заступника декана факультету, декана факультету університету та з часу заснування Одеської національної юридичної академії (1997 р.) проректора з міжнародних зв'язків.

Присуджені вчені ступені кандидата юридичних наук (1966) та доктора юридичних наук (1979). Присвоєні вчені звання доцента (1967), професора (1981), почесні звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (1992) та почесний професор академії (ОНЮА, 2002).

Напрями наукової діяльності М. П. Орзіха — теорія права, політологія, державне управління та місцеве самоврядування, конституційне право. За відповідними спеціальностями був членом, заступником голови, головою спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій.

Марко Пилипович — автор понад 500 публікацій, у т.ч. понад десяти монографічних, двох науково-технічних досягнень, що одержали державну реєстрацію. Започаткував власну наукову школу. Наукові праці 60–80-х років минулого сторіччя про людський вимір права упереджували та супроводжували демократичний рух шестидесятників у нашій країні.

Користувачами результатів досліджень Марка Пилиповича є відомі українські та зарубіжні вчені-юристи. Зафіксовано 28 оглядових матеріалів, рецензій щодо публікацій, понад 600 посилань. З 1993 р. М. П. Орзіх — член редколегій журналу «Право України», інших фахових журналів та видань.

Марко Пилипович успішно керує журналом «Юридичний вісник».

На установчих зборах юридичної громадськості країни обраний дійсним членом (академіком) Академії правових наук України, членом першого складу Президії Академії та академіком-секретарем фахового відділення, був одним з академіків — засновників Української муніципальної академії, обраний дійсним членом (академіком) Української академії політичних наук.

Бере активну участь у громадському житті країни, зокрема як науковий радник Комітету з правової політики Верховної Ради України, експерт Конституційного Суду України та член науково-консультативних рад Вишого ад-

міністративного суду України, Вищого господарського суду України, наукової ради при Головердержслужбі України, науково-методичної ради Центральної виборчої комісії, член правління і експерт Фонду місцевого самоврядування при Президентові України, голова Южного регіонального відділення Асоціації політологів України, керівник науково-методичної ради Одеської обласної ради, радник одеського міського голови, заступник голови науково-координаційної ради при Управлінні юстиції в Одеській області, віце-президент Фонду сприяння розвитку культури народів Причорномор'я, заступник голови та юридичний консультант Асоціації культурної українсько-китайської співдружності.

Автор-виконавач або експерт щодо проектів законів, регіональних і локальних правотворчих актів, по проектах Конституцій СРСР та УРСР (1977, 1978), Конституції України (1996), по забезпеченню правової реформи та конституційному супроводженню політичної реформи в країні.

Виступав із юридичною та політичною проблематикою у відомих у світі центрах науки, освіти, міжнародної співпраці Азербайджану, Італії, Канади, Німеччини, Росії, США, Франції, Угорщини, Японії.

Досвід роботи із зарубіжними колегами став у нагоді в умовах прагнення України до інтеграції в науково-освітній та правовий простір. На посаді проректора з міжнародних зв'язків ОНЮА Марко Пилипович сприяв становленню та розвитку міжнародного співробітництва академії, організації співпраці з міжнародними організаціями, фондами, зарубіжними центрами освіти і науки, був керівником та виконавцем міжнародних освітньо-наукових та прикладних програм, безпосереднім організатором підготовки та вступу академії до Асоціації європейських університетів, приєднання академії серед перших українських вищих навчальних закладів до Болонського процесу.

Виконував обов'язки експерта від України в Європейському суді з прав лю-

дини, офіційного представника держави у Комісії Ради Європи «За демократію через право» (Венеціанська комісія).

Марко Пилипович нагороджений 34 державними нагородами (ордени і медалі СРСР та України), знаком «Гвардія», 8 грамотами-подяками Верховного Головнокомандувача Збройними Силами СРСР, грамотами, почесними відзнаками державних органів та громадських організацій СРСР, України, зарубіжних країн.

У 2004 р. міжнародним біографічним інститутом визнаний «Людиною року», у 2008 р. названий серед видатних мислителів ХХІ сторіччя, обласною організацією Спілки юристів України у 2005 р. визнаний «Юристом року Одещини».

Біографічні нариси опубліковані у 35 регіональних, республіканських та зарубіжних виданнях.

Марко Пилипович Орзіх давно вже став одним із символів одеської юридичної школи Національного університету «Одеська юридична академія», втілення строгої наукової принциповості, що поєднується з постійним рухом вперед, пошуками нових рішень, відповідей на складні питання сучасності.

Марко Пилипович гармонійно поєднує в собі багато талантів: він не тільки видатний вчений, але й блискучий педагог. Глибоке і всебічне знання предмета, енциклопедична освіта, ораторська майстерність — все це відрізняє манеру викладання М. П. Орзіха. Без перебільшення можна сказати, що тим, хто вчився у Марка Пилиповича, надзвичайно пощастило — вивчати конституційне право у великого фахівця — майстра.

Глибоку повагу викликають не тільки високопрофесійні, а й людські якості Марка Пилиповича. Він завжди у важкий час прийде на допомогу людині, насамперед своїм учням і послідовникам. Марко Пилипович — вчений високої порядності, чесності, принциповості, мужності й волі. Його постійно оточують молоді юристи, яким він ніколи не відмовляє в допомозі — чи то висновки з складного питання, вибір теми дисертації або думка про законопроект.

Біля п'ятдесяти років надійним та дбайливим другом, радником та помічником у житті та діяльності Марка Пилиповича є дружина Галина Федорівна. Дружна сім'я виховала двох дочок — Вікторію та Валерію (кандидат юридичних наук) — висококваліфікованих практикуючих юристів, онука Юрія (кандидата юридичних наук) та онучку Олександрю, які прагнуть бути гідними

послідовниками діда та представляють четверте покоління юридичної династії.

Редакційна колегія журналу «Юридичний вісник», друзі, колеги та учні Марка Пилиповича поздоровляють його з ювілеєм і бажають йому міцного здоров'я, великого добра і щасття, бодрості і терпіння, невгасаючої енергії і творчого довголіття!

ЮВІЛЕЙ ЛЮДМИЛИ КУЗЬМІВНИ ЦАРЬОВОЇ

20 жовтня 2010 року відзначила свій ювілей професор кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія» Людмила Кузьмівна ЦАРЬОВА.

Царьова Людмила Кузьмівна народилася 20 жовтня 1940 року в с. Новоборисівка Великомихайлівського району Одеської області.

В 1957 році закінчила Новоборисівську середню школу з золотою медаллю.

В 1963 році закінчила Одеський кредитно-економічний інститут (нині: Одеський державний економічний університет) за спеціальністю «фінанси та кредит». Працювала у народному господарстві за фахом.

З 1988 року почала працювати на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, а з моменту створення в 1989 році кафедри адміністративного права та управління (нині: кафедра адміністративного та фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія») і по теперішній час працює на цій кафедрі спочатку на посаді асистента, після захисту кандидатської дисертації в 1993 році була переведена на посаду доцента кафедри.

В лютому 1993 року успішно захистила дисертацію на тему «Організація контролю за фінансовою діяльністю

виробничих кооперативів в Україні» на ступінь кандидата юридичних наук.

У 2000 році Міністерством освіти і науки України їй присвоєно вчене звання доцента.

З моменту створення в 1998 році підготовчого відділення Одеської юридичної академії (нині: Національний університет «Одеська юридична академія») і до 2008 року очолювала цей структурний підрозділ.

Дослідницька робота Л.К. Царьової завжди тісно пов'язана з практикою. Вона є автором понад 70 наукових праць, у тому числі 3 науково-методичних посібників, співавтором 4 підручників, 8 навчальних посібників.

У сучасний період становлення ринкової економіки в Україні Л. К. Царьова плідно займається дослідженням правових проблем емісійної діяльності держави.

Під її науковим керівництвом успішно захищені три кандидатські дисертації.

Значну увагу приділяє науковій студентській роботі.

Науковій творчості Л. К. Царьової властиві добросовісність, принциповість і вимогливість, а її особі — чуйність і доброзичливість. Вона вміє поєднувати в собі вимогливість і терпимість, твердість у своїх переконаннях і м'якість у відносинах з людьми.

За свою самовіддану працю Л. К. Царьова нагороджена знаком